

ZOMAAR ZESTIG

gedichten

Leo Mesman

Fado Press

Tilburg

COLOFON

Deze bundel verscheen eerder in gedrukte vorm.

Gegevens over de papieren uitgave:

6 september 2009, © Leo Mesman, Utrecht

Foto omslag © Peter van Kessel

Opmaak & drukwerk: studio Care Graphics

Charley van Doorn, Utrecht

Bindwerk: Danner, Utrecht

ISBN/EAN 978-90-76354-11-8

NUR 306

www.mesmania.blogspot.nl/

NIETS MEEGEMAAKT

Niets meegemaakt tot nu toe van gewicht
niet vervolgd, verdreven
of naar een kamp versleept

Honger en gebrek gingen mijn deur voorbij
oorlogsgeweld enkel bekend
van boek, film en tv

Wie weet bewijst de geschiedenis
mij nog eens de twijfelachtige eer
bij me langs te komen

En wie weet welke rol
mij dan zal zijn toebedeeld:
getuige, slachtoffer, dader?

DROMEN, DROMEN

(aan Leo Vroman)

Tussen schoot en moeder aarde
vloeit het leven als een droom
vol geluk of vol gevaren
voor geen één een rechte stroom

Liefde geeft ons kracht tot leven
maar ook lijden is ons lot
weemoed laat het hart soms beven
wie het kan zoekt troost bij God

De wereld is één grote bende
waar de misdaad wordt beloond
kanker zaait alom ellende
de natuur raakt uitgewoond

Kan de poëzie ons helpen
tegen TBC of AIDS?
kan zij oorlogswonden stelpen?
dichter-zijn heeft best iets wreeds

Dromen kunnen ons wel dragen
over bergtop en ravijn
we ontwaken met meer vragen
en een beetje minder pijn

DE KNOP OM

Ik zit in de bus
en denk aan mijn moeder
ze is alweer jaren
voorbij het bestaan

Het liefst liep ze om
het huis wat te rommelen
of op zolder als
het buiten niet kon

Nu is ze een beetje in
mijn hoofd aan het stommelen
heel vertrouwd doemt
haar beeld in mij op

Ik voel weemoed om moeder
en dat alles voorbijgaat
druk zuchtend van spijt
op de knop

KIPPENVEL

Vroeger leek ik op mijn vader
nu heb ik meer de trekken van mijn moeder

Het zal wel met hormonen
en ouder worden te maken hebben

En met het eten van kip
het favoriete kostje van mijn moeder

SOMMIGEN

Sommigen kun je niet vergeten

Ze blijven je bij
als de geur van vers gebakken brood
een milde regenbui in mei
zonsondergang in Oostende

Die lach
dat gebaar
de verbaasde blik toen je haar zei
het droge tikje van zijn sleutel op het keukenraam

Zoals ook het gemis
je bijblijft
en het weten:
sommigen kun je niet vergeten

MIJN TANTE JO

Klaag niet, er zijn er meer getrouwd
geliefd adagium van wijlen tante Jo
haar eerste man viel van het dak – morsdood

Zij bleef achter, jong en kinderloos
en dreef voortaan het dorpscafé alleen
waar elke zondag na de hoogmis
de boeren een kaartje kwamen leggen
een jonge klare bij de hand &
de zondagse sigaar met band
tussen de boerentanden

Toen het caféleven was gedaan
en tante kon gaan rentenieren
nam ze een nieuwe echtgenoot
een zwijgzame weduwnaar
die zich geheel verzorgen liet
als een enorme kamerplant

Ik denk met bewondering
terug aan mijn tante Jo
haar levenskracht was groot
ze teelde zelf haar groenten
haar Hollandse weerbarstigheid
zou haar nog jaren sparen
voor de kaken van de dood

HET FEEST

Je wordt geboren en gezoogd
mag spelen even
dan naar school
een mens moet leren
om te leven

Je leert studeert
maar blijft wel dromen
je slaat aan het dichten
op het ritme der hormonen
de liefde krijgt je in haar greep

Je gaat aan het werk
bent druk in de weer
je vindt een lief
of niet en langzaam
gaan je ouders dood

Je groeit in omvang en bezit
verliest vrienden en haren
maar wijsheid en geluk
worden je nieuwe maten
als het meezit

Je trekt de wijde wereld in
of vindt bij boek en glas
wat je begeert
je musiceert
en koestert trouw je dromen

Je dicht ook dapper door
het helpt je te aanvaarden
dat je op een dag
het ontluikend lover
fluisteren hoort:

The party is over

OUDER WORDEN

Ouder worden
is
afscheid nemen
en afscheid nemen
en steeds vaker denken:

Was ik nog maar
had ik nog maar
kon ik nog maar
zag ik nog maar
voelde ik nog maar

Ouder worden
is
langs de wegen
van de weemoed buigen
naar bloempjes van geluk

GENADE

Dat ik naast je
wakker word
en zeg wie ben jij
ik ken u niet

Dat jij zegt
maar liefde we delen
al veertig jaar
het bed met elkaar

Dat ik zeg
ik ken u niet
maar het is best
als je blijft

Dat jij zegt ik blijf
en mij toelacht
en elke keer
dat dit gesprek

Zich herhaalt
en je bezeert
mij weer
vergeeft

ER ZIJN VRAGEN

Er zijn soms vragen die je
amper uit durft spreken

We groeiden, broers en zussen, samen op
met spel en school en kinderlijke twisten

We zwermde uit naar werk en lief
en bouwden eigen nesten

Nu nadert langzaam maar gestaag
de fase van het vrij en blij genieten

En rijst de bange vraag
met aarzeling hier neergeschreven

Wie in ons hecht verband
als eerste zal ontbreken

DE KRAAIEN VAN MILLINGEN

De kraaien van Millingen
ik zag ze maar even
op weg van de Waalstad
naar de poorten van Kleve

Ze zwierden in zwermen
tussen boomtop en toren
het was midden maart
het dorp leek bevroren

De kraaien van Millingen
ik zag ze maar even
ze krasten en kermden
en vierden het leven

MAARTS VIOOLTJE

Maarts viooltje, aards viooltje
zo bescheiden sta je daar
toch verschaf je grote vreugde
in de krans om Flora's haar

Met je tere lila bloempjes
meldt het voorjaar zich terug
maarts viooltje, aards viooltje
bloei nog even: niet te vlug!

TWEE GAAIEN

In de tuin twee Vlaamse gaaien
die ik door de luxaflex bespied
mijn fantasie in lichterslaie

Voor al het blauw kan mij bekoren
gelukkig roeren zij zich niet
er is geen rauwe kreet te horen

Bij mensen geeft een mooi gelaat
soms ook zijn toverkracht verloren
als het tot spreken overgaat

DE MENSEN HEBBEN HUN VERLANGENS

De lente blijft
elk jaar verbazen
de mensen ook

Ze komen uit hun glazen
huizen naar buiten
en zien het wilde paren
van de duiven in de struiken

Op straat lachen de meisjes
al hun benen bloot

En de mannen staan
gespannen van verlangen
niet alleen de jonge mannen

Kortom allerwegen
springt het sein op rood

De mensen willen boter
tonnen boter
op hun blote hoofd

AAN EEN POPULIER

Populier, ik groet je
in het prille licht
jouw verschijning dwingt me
tot een lofgedicht

Elke ochtend sta je er
als ik lijn twaalf opwacht
maar ik zie vandaag pas
dat je naar mij lacht

Had je al die jaren
geen betekenis
morgen, dat beloof ik
geef ik je een kus

Een volledig etmaal
peins ik: welke plek
is bij peppels kusbaar
voor een verliefde gek?

GRASSEN

Op een landgoed
niet ver van mijn stad

bloeien grassen
zo blond en zacht

dat ik peins
zo moet het zijn:

schaamhaar
van engelen

GROENTEN HOUDEN OOK VAN MENSEN

Wat is het geheim toch van bietjes?
waarom blozen bloesems als grietjes?

Meizoentjes lachen verlegen
ook peultjes, daar kan ik niet tegen

Heel anders dan flodderbonen
of tomaten met knalrode konen

Nee, dan liever een rij blijde preien
twee bloemkolen die liggen te vrijen

O konden aubergines maar praten:
dan zou ik het dichten wel laten!

IT'S ALL OVER NOW

Park in oktober
geur van rood koper

vijvers verstillen
bosnimfen rillen

bomen verdromen
regen fluistert

waar ben je zomer
en ik luister

mee met de regen
maar de zomer

de zomer van goud
de zomer is over

AAN APOLLO

Gulden roeden langs de spoorbaan
gouden woede om het najaar
laatste zonnestralenvangers
voordat Phoebus in zijn wagen
onverstoorbaar de aftocht blaast

MOEDER IS BOOS

Als we zo doorgaan
de aarde te kwellen
en te misbruiken

zal zij zich op een dag
uitschudden als een natte hond
en ons allemaal de ruimte in keilen

ALS JE

Als je bidt
ben je nog geen gelovige

Als je dicht
ben je nog geen dichter

Als je liefhebt
ben je nog geen minnaar

Als je leeft
ben je nog geen mens

Als je sterft
ben je nog niet dood

BANGE MANNEN

Sommige mannen zijn
bang voor mannen

Sommige mannen zijn
bang voor vrouwen

Sommige mannen zijn
bang voor mannen

Die niet bang zijn
voor de vrouw

In zichzelf

DE SENIOR

De herfstwind rukt
de takken van de bomen

Zo tart de Tijd
zijn haren en zijn dromen

Hij groeit nog fel
en draagt steeds rijper vrucht

Maar vreest de winterkou:
haalt hij het voorjaar wel?

EEN RIETGANS

Al maanden ontfermt zich
op de vaart vlak bij mijn huis
een rietgans over een paar
niet meer zo wilde eenden

Trouw houdt het dier
een wakend oog op alles
wat zijn vriendjes ondernemen

Soms zwemt hij rustig met ze mee
dan staat hij roerloos aan de kant
de blik gericht op zijn beschermelingen

Wie zoiets ziet denkt al snel:
wat zou hij hiervoor terugverlangen?

Maar wie weet is hier
belangeloze liefde in het spel
en is de inborst van een gans
veel minder dan een mens bevangen?

EEN VERHAAL

Ieder mens is een verhaal
een verhaal van liefde & strijd
met een ongewis begin
en een ongewis einde

Vol gebeurtenissen
die uniek zijn
hoewel ze iedereen
kunnen overkomen

Ieder mens is een verhaal
eindeloos boeiend
voor wie de tijd neemt
en luisteren wil

LEVENSTIJD

Als je jong bent
is de tijd een zee
waarin je onbekommerd
rondzwemt

Met het verstrijken der jaren
krimpt de tijd tot een meer
waarvan de oevers zich steeds
duidelijker aftekenen

Nu ik ouder ben weet ik:
de tijd is een lekkende tobbe
waarin je desalniettemin
zult verdrinken

IN DE DIERENTUIN

De mensen kijken
naar de dieren in de tuin

De dieren kijken
naar de mensen in de tuin

Onzichtbaar zijn de kooien
waarin de mensen leven

Maar misschien niet
voor de dieren in de tuin

OP HET BUSSTATION

Het jochie straalt als hij
de volle bus ziet van dichtbij

Dit vind je mooi, hè
zegt zijn begeleidster blij

Zijn tenger lijfje in de rolstoel
maakt een vreemde draai

Hij kijkt mij die passeert
intens gelukkig aan

Ik lach terug: ja liefde is
de grond van ons bestaan

REMOVOS

Niet met de hand
of met de voet
maar met de mond
ben jij geschilderd
zoals je lief naast mij
in de ochtend ligt

Hadden je ouders'
lippen elkaar
niet gevonden:
jij was nimmer
aan het licht gekomen
evenmin als dit gedicht

UNVOLLENDET

Twee duiven in een kale boom
op deze wintermorgen
ze zitten roerloos opgebald
ze zitten zonder zorgen

Wij mensen kennen dag na dag
niet in onszelf geborgen
de onrust onvoltooid te zijn
een onrust niet te worgen

5 HAIKU'S

de dag ontwaakt met

roze vegen op blauw fond:

wie voert het penseel?

de lente nadert

de vroege zang van merels

ik tel mijn jaren

de populieren

komen weer op de proppen

met rode slierten

geluk is rozen

en stemmen van kinderen

en vogels rondom

o vlinders gij zijt

zo verblindend van schoonheid

haar prijs: vluchtigheid

5 LIMERICKS

HORREUR

Een heerschap uit de stad Honfleur
Was zeer gehecht aan zijn odeur
Hij baadde zich wel
In een sterrenhotel
En kreeg legionella d'honneur

OP EEN NAAKTSLAK

Een naaktslak uit het Franse Pau
Kreeg kennis aan een escargot
Hij zei heel beslist:
Ik ben geen nudist
De Schepper schiep mij eenmaal zo

NOBLESSE

De adel in Frankrijk kon spelen
Door eeuwen van armen te stelen
Pas bij het zien
Van de guillotine
Wilden de edelen delen

OP EEN OLIFANT

Een olifant in Blijdorp-West
Meed andere dieren als de pest
Hij dook in een krant
Of een foliant
Want daarin borg hij zich het best

LIMERICK UNLIMITED

Een jonge vent uit Purmerend
Bracht nooit een vers tot een goed end
Als iemand wat zei
Dan antwoordde hij:
Ik weet het maar ik ben pas content als ik er in de laatste regel zoveel mogelijk bij krijg gepend

(Naar een anoniem voorbeeld uit een Engelse bloemlezing)

ALCHEMISTERIJ

Gedichten bijten elkaar niet
ze leven vreedzaam om elkaar heen
zonder elkaar voor de voeten te lopen
als schapen in een weidende kudde

Dichters prijzen elkaar niet
iedere dichter waant zich alleen op de wereld
uit duizenden uitverkoren
om uit slijk goud te maken

DE DICHTER IS EEN VROUW

De dichter is een vrouw
die als een moeder
naar de woorden kijkt

Op ze past
ze knuffelt als het moet
of corrigeert

En ze een das omdoet
op koude winterdagen

DE GAVE

Dichterschap is iets
dat anderen je geven

Zoals de merel van wie
hij met zijn klanken roerde
de zangersnaam ontving

FOBIE

Ik ken mensen die panisch zijn voor poëzie
ze denken dat gedichten lezen moeilijk is
als spaghetti eten met je handen
of gênant als lachen zonder tanden

Maar poëzie is zo eenvoudig als de liefde
zo begrijpelijk als het fluisteren van de wind
zo leesbaar als rimpelingen op een water
zo zuiver als het pijpen van de dood

KRONKEL

Elke dichter heeft een kronkel in zijn hoofd
waardoor hij de dingen anders ziet
of liever dat ze anders zijn

De wetenschapper die de oorzaak
van deze aberratie ontdekt
en een behandelmethode weet

Kan heel erg rijk worden
rijker nog dan zijn collega's
in de wapenindustrie

Er zijn veel dictators die dichten
en graag een hoge prijs betalen
om andere dichters in hun land

Van hun kronkel te bevrijden

KLEINE DICHTER

Je moet vliegen
met de vleugels
die je hebt

DICHTERSZONDAG

Alleen echte dichters zijn op zondag vrij
ze gaan dan met hun kroost de eendjes voeren
of heel galant met moe een eindje toeren
en lezen 's avonds in de Bijbel van Komrij

DOCHTER

Kijk daar gaat de dochter van de dichter
ze houdt van voetbal en leert exact
als hij zijn verzen voorleest moet ze gapen
had hij toch liever een zoon gehad?

HET TEHUIS

Vandaag bericht gekregen dat er een plaats vrij is
in het tehuis voor ongelukkige dichters
Boeken zijn er taboe, maar alle drank is gratis

Wie betrapt wordt met pen en papier
krijgt enkele dagen isoleer
Elke avond is er verplicht cabaret

De kamers van het tehuis bieden uitzicht
op een lommerrijk kerkhof in Victoriaanse stijl
Daar rusten in pompeuze graftombes:

Liefde
Hoop
Verlangen

Weemoed
&
Genot

En in een speciale rouwkapel
bergt een marmeren sarcofaag
de dorre beenderen van de Inspiratie

LAATSTE WENS (VAN EEN DICHTER)

Draag mij ten grave
onder ruisende abelen
waarin vogels troostend kwelen:

‘Ga in vrede, dichter
en laten je verzen nog vele
gewonde zielen helen.’

WILHELMINA IN HET PARK

Telkens als ik wandelend
of op de fiets passeer
scheelt het maar een haartje
of ik salueer

Ze staat er ook zo fier
met rechte ruggengraat
in haar lange mantel
als een heilsoldaat

In gedachten zie ik
hoe ze met één blik
al die slappe kerels
verstijven deed van schrik

Haar beeld is ons gebleven
zonder sentiment
strak in brons gegoten
als een monument

HAAS OP DE NEU

Haas denkt na:
ben ik verdwaald?

Uit de hoogte ziet hij neer
op de mensen en hun haastigheden

Als een zwartgeblakerde fakir
op zijn lavarots gezeten

Geen seizoen, hoe bar ook
weet onze Haas te deren

Geen kledingstuk, hoe dwaas ook
kan zijn waardigheid onteren

Haas denkt na:
ben ik verdwaald?

WENER LUCHTHAVEN

slierten kale bomen op ondergesneeuwd land

spijkerschriftdromen van een vergeten stam

graffiti op een verblindend witte wand

wachten op verbinding duurt soms eeuwen lang

HOTEL IN VILNIUS

Wij ontwaken
bij het kwaken
van kikkers

Het blijkt een
rommelig koor
van kraaien te zijn

Het ochtendprogramma
op de radio opent
met eine kleine Nachtmusik

Al met al een behoorlijk
verwarrende start
van de nieuwe dag

BELGRADO IN SEPTEMBER 2005

Zag mij op een terras aan de Donau
in de schaduw van oude populieren
slapende honden om mij heen
en grijsgepijde kraaien die op
hun gemak hun kostje scharrelden

Even ontsnapt aan de deprimerende
atmosfeer van hotel Jugoslavija
betonkolos uit maarschalk Tito's tijden
toen het volk zich eigen meester dacht
en een dinar nog een dinar was

DECEMBER AAN DE KROATISCHE KUST

o vredige sfeer
deze kust kalmeert wie uit
den vreemde landt hier

de zee ruikt naar zee
afwezig het geluid van
wisselend getij

vanaf het balkon
prachtige zonsondergang
om vier uur 's middags

er drijven stemmen
kinderen die ravotten
weg over de zee

heuvels rijzen op
van eiland tegenover
zij kleuren mauve

een vissersbootje
pruttelt zachtjes langzaam valt
de avondschemer

bedaard glijdt ferry
over rimpelloos water
richting Split haven

IN DUTSLAND

Het is erg herfstig hier

Berken staan glazig-geel te gapen

Nevelwater drupt druilerig van daken

Men ziet mens noch dier

De wereld is met mist gecapitonneerd

Het ruikt naar weemoed hier

OVERNACHTING IN WICK

(Schotse havenplaats)

De ochtend ligt ontmaagd
in onze naakte armen
een wolkenlaag sluit grijs
de hemel voor ons af

Door het halfopen raam
horen we meeuwen klagen
om een vervlogen tijd
van haringvaart en brood

Als we de stad verlaten
door straten zonder hoop
volgen ons de ogen
van de werkloze jeugd

IEPER KERMIS

De olmen op de Grote Markt
de middeleeuwse kathedraal
de Lakenhallen

Glorieus herrezen
uit de eerste puinhopen
van de bloedige twintigste eeuw

Vandaag het decor weer
van onschuldig volksvermaak
en afgeladen terrassen

Bidden wij dat
de volgende oorlog
nog een eeuw of wat uitblijft

VLISSINGEN, EEN OCHTEND

Het strand is aan de meeuwen
dichtbij passeren schepen

Naar deze feiten
kijkend met jou

Weet ik even simpel
dat ik van je hou